

ARTA POVESTIRII SAU TAINA UNUI TALISMAN

Un povestitor al secolului XXI își respectă cititorul atunci când, fără a se gândi la el cu ostentație, fără să îl măgulească prin rețete la modă, reușește să îl acapareze cu paginile sale. Așa se întâmplă cu proza istoriografică pe care o scrie Ruxandra Ivăncescu*. O proză care te prinde, altfel decât proza lui Saramago, are o capacitate de seducție învâluitoare, prin arta oralității povestirii asemeni unui martor sau cronicar ce își alege obiectul spunerii din loialitate față de istorie, dar și din forța iradiantă a aurei de legendă a acesteia.

Ruxandra Ivăncescu este o prozatoare care stăpânește darurile povestașilor, deține cheia magică pentru a dezlega puterea ficțiunii asupra adevărului istoric. În *Cavalerii doamnei în negru*, autoarea pregătește dezvăluirea treptată, în douăsprezece povestiri, a forței cu care „Ochiul dragonului”, un smarald cu șapte fațete, ajută păstrarea la domnie a liniei de descendență a voievozilor urmași direcți ai lui Vlad Dracul. Povestirile despre „Prințul păstor”, Mircea Ciobanul sau despre „Cavalerul rătăcitor”, Mihnea I, relatează simplu și concentrat istoriile încercării de păstrare a tronului a celor doi fii ai copiilor lui Țepeș, Vlad Dracula și Vlad Călugărul. Eposul eroic de factură medievală este potențat de tot felul de peregrinări ale personajelor, de „lucrături bizantine” sau de „afaceri oltenești”, de alianțe cu turcii sau cu regii Apusului, dictate de conflictele și de instabilitatea din Valahia. Atât Mircea Ciobanul cât și Mihnea sunt ajutați de câțiva boieri, precum Izvoranii, dar și de misterioasa „doamnă în negru”, care, prin aparițiile ei, reușește ca celor cărora li se arată să le fie povățuitoare în situațiile cele mai dramatice, de inițiere în arta războiului și a dragostei sau de trecere între tărâmurile reale sau imaginare. De altfel, talentul Ruxandrei Ivăncescu face ca realul să se topească în aburii fantasticului și invers, fantasticul

ajunge să corporeizeze aceste apariții ale „doamnei în negru” la nivelul unei realități văzute, percepute, însă, numai de cei aleși. Asupra lui Mihnea are o putere de fascinație care merge dincolo de eroism și noblețe, de dragoste și curaj, de măreție și moarte.

Povestirile *Cotmeana și Sibiu, 1510*, care de altfel încheie ciclul, dovedesc toate calitățile prozatoarei: împletirea darului de a susține eposul cronicăresc și frăiele fantasticului la rangul de relatare naratorică metaistoriografică de proveniență livrescă – în descendența marilor cărturari, precum Nicolaus Olachus, „al cărui tată a fost martor la asasinarea bunicului meu, Mihnea vodă”, mărturisește naratorul dezvăluit la final sub vocea lui Petru vodă. Iar acest dar al povestirii pare că nu-i este străin nici autoarei, aflată la a treia carte, după romanele *Marañon sau Adevărata istorie a decoperirii Lumii Noi* (Cartea Românească, 2008) și *Ochiul dragonului* (Editura Tracus Arte, 2012, reeditare 2017). Poate că acest dar stă și el ascuns nu doar în tehnica și plăcerea povestitului, nu doar în știința *Paradisului povestirii* (teza de doctorat a autoarei despre *memorie și realitate trăită în povestirea tradițională*), cât și într-un talisman tainic, dăruit prozatoarei Ruxandra Ivăncescu asemeni transferului de memorie din comunitățile arhaice, de la bunici la nepoți, întru asigurarea longevității acestei arte. Să mai notăm că umorul, lirismul, dramatismul, misterul sunt și ele câteva ingrediente ale acestui meșteșug al vorbelor bine ticluite care caută să recreeze o lume și o perioadă a istoriei regionale, cu aventurile și cu fascinația ei.

*Ruxandra Ivăncescu, *Cavalerii doamnei în negru*, Editura Tracus Arte, București, 2017